

TRUMPAI

Anykščiai. Anykščių L. ir S. Didžiulių viešąją biblioteką rugpjūčio 16 d. vyko knygų mėgėjų klubo „Knygyničia“ narių susitikimas su kraštiečiu rašytoju Valdu Papieviu. Svečias padovanojo knygų iš savo asmeninės bibliotekos, pasakojo apie kūrybos procesą, gyvenimą Prancūzijoje, džiaugėsi, kad jo knygos verčiamos į prancūzų kalbą.

Joniškis. Joniškio rajono savivaldybės Jono Avyžiaus viešoji biblioteka, minėdama Tarpautinę jaunimo dieną ir įgyvendindama tęstinį projektą „Meno jungtys 3“, pakvietė jaunimą į piešimo liejant dažus edukaciją „Paint Bucket Art“, kurią vedė menininkas Benas Alejūnas. Edukacijos dalyvių sukurti darbai eksponuoti bibliotekoje.

Molėtai. Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka, įgyvendindama projektą „Rašytojų rezidencijų programa „Parašyta Molėtų krašte“, antrą kartą šią vasarą sukvietė kūrėjus. Visą savaitę (rugp. 19–25 d.) Patricija Gudeikaitė, Aistis Žekevičius, Jurga Vilė, Laima Matuzonytė sėmėsi kūrybinės patirties, susitiko su Balninkų ir Inturkės skaitytojais.

Pagėgiai. Rugpjūčio 6 d. Pagėgių savivaldybės Vydūno viešąjoje bibliotekoje vyko tradicinė Vydūno draugijos organizuojama konferencija. Renginyje buvo dedikuotas Martos Raišukytės 150-mečiui ir Juozo Tumo-Vaižganto 155-osioms gimimo metinėms.

Panevėžys. Pirmą rugsėjo savaitgalį vykusioje 521-ojo Panevėžio gimtadienio šventėje dalyvavo ir Panevėžio Elenos Mezginaitės viešosios bibliotekos kolektyvas. Bibliotekininkai ne tik reprezentavo savo įstaigą eidami šventinėje eisenoje, bet ir Laisvės aikštėje įrengtame bibliotekos kampelyje kvietė panevėžiečius įsitraukti į įvairias kūrybines veiklas.

Telšiai. Rugpjūčio 22 d. Telšių rajono savivaldybės Karolinos Praniauskaitės viešąjoje bibliotekoje vyko poezijos skaitymo vakaras „Laisvės pašaukti“. Dalyviai dalinosi savo įžvalgomis, poetiniais atradimais laisvės tema, dalyvavo bibliotekos organizuotoje akcijoje Baltijos kelio diena paminėti – iš popieriaus lankstė Takos balandžius.

Zarasai. Zarasų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos galerijoje atidaryta tradicinė (jau 5-oji) fotoklubo „Ežerų žemė“ paroda „Vasarojanti provincija“. Joje eksponuojami Zarasų krašto fotografų darbai, kviečiantys į tylų vasaros pasaulį, pripildytą gamtos ramybės ir žmogaus kasdienybės šilumos. Buvo pristatyti ir nauji klubo nariai.

Informaciją pateikė Birutė Venteraitienė, Gita Vilčiauskienė, Molėtų rajono savivaldybės viešoji biblioteka, Dalia Mankienė, Indrė Rapkevičienė, Telšių rajono savivaldybės K. Praniauskaitės viešoji biblioteka, Jurga Sagadinaitė

Slančiausko progimnazijos moksleiviai – jie skatinami mokytis kaimyninės šalies kalbą ir domėtis kultūra. Kiekvieno sustojimo metu gidė Dalia papasakojo išsamią istoriją, susijusią su mūsų krašte gyvenusiais latviais.

Rugsėjo 12 d. buvo pristatyta fotografijų paroda „Latvių nekilnojamas kultūros paveldas Joniškio rajone“, apdovanoti laureatai, vyko konferencija „Latvių kultūros ir architektūros paveldas Lietuvoje ir Joniškio krašte“. Konkurso vertinimo komisijai, kuriai vadovavo pirmininkas Ignas Vilčiauskas, teko peržiūrėti net 193 fotografijas. Iš jų buvo atrinkta 17 nuotraukų, jos eksponuojamos bibliotekos skaityklos languose. Nugalėtojoms Kristinai Grigaliūnaitei, Romai Jeskevičienei ir Stefanijai Grigaliūnienei bibliotekos direktorė Jovita Šimkevičiūtė įteikė prizus, rajono mero pavaduotoja Vaida Aleknavičienė padėkojo visiems dalyviams.

Pranešimą skaitė istorikė V. Akmenytė-Ruzgienė. Bibliotekos archyvas

Konferencijoje apie latvių kultūros paveldą pranešimus skaitė istorikai dr. Vilma Akmenytė-Ruzgienė ir dr. Ernestas Vasiliauskas.

V. Akmenytė-Ruzgienė pristatė savo disertacijos temą „Tautinio ir pilietinio tapatumo sankirtos: Lietuvos latvių bendruomenė XIX a. pab. – 1940 m.“, apžvelgė latvių bendruomenės Lietuvoje statistiką, papročius ir tikėjimą. Kraštiečiai E. Vasiliauskas skaitė pranešimą „Joniškio rajono latvių bendruomenė: dundurniekai“ apie latvių evangelikų liuteronų diasporą Joniškio valsčiuje, XVII–XIX a. susiformavusią vokiečių baronų valdytame Daunoravos dvare. Jiems būdinga tarmė skyrėsi nuo latvių bendrinės kalbos, taip pat išsiskyrė jų uždaras gyvenimo būdas, saviti papročiai, buitį, virtuvė.

Vijoleta Kuprevičienė

PAGĖGIAI

Šilgalių bibliotekai – 60. Rugpjūčio 29-ąją Šilgalių bendruomenės salėje vyko šventinis vakaras „Biblioteka – atgaivos sielai šaltinis“, skirtas Pagėgių savivaldybės Vydūno viešosios bibliotekos Šilgalių filialo 60-mečiui paminėti.

Bibliotekininkė Tatjana Biliūnienė trumpai pristatė bibliotekos istoriją. „Per daugelį metų mes augome ir tobulėjome kartu su savo skaitytojais ir šiandien džiaugiamės galėdami švęsti 60-ies metų veiklos sukaktį kartu su jumis“, – kalbėjo ji.

Šilgalių biblioteką ir jos bibliotekininkę T. Biliūnienę sveikino Pagėgių savivaldybės Vydūno viešosios bibliotekos direktorė Milda Jašinskaitė.

R. Liorančas (kairėje) ir K. Bytautas atliko muzikinę programą. Bibliotekos archyvas

tė-Jasevičienė, vietos valdžios atstovai, kolegos bibliotekininkai, Šilgalių kaimo bendruomenės nariai, skaitytojai ir bičiuliai. Visi dėkojo už ilgametį darbą ir indėlį į bendruomenės kultūrinį gyvenimą. Teatralizuotą nuotaikingą pasirodymą dovanojo jaunieji bibliotekos bičiuliai iš Vaikų dienos centro (vad. Raimonda Grigelė).

Renginyje pristatytas ir šią vasarą dienos šviesą išvydęs Šilgalių bibliotekos parengtas leidinys – knygelė „12 spalvingų akimirkų“, liudijanti ilgametę bibliotekos ir šilgališkių kultūrinę bendrystę. Leidinyje pateikiami šilgališkių Valerijos Zumarienės ir Kęstučio Bytauto eilėraščiai bei Irenos Dapkuvienės fotografijos darbai, atskleidžiantys Šilgalių gamtos grožį. Padėkota ir knygelės leidybą parėmusiems Pagėgių savivaldybės tarybos nariams: Gintautui Stančaičiui, Dainiui Maciukevičiui ir Ričardui Bartkevičiui. Šventėje atidaryta ir vienos iš knygelės autorių I. Dapkuvienės darbų paroda „Metų laikų atspindžiai fotografijoje“, dainų kūrėjai ir atlikėjai Kęstutis Bytautas ir Rimas Liorančas atliko muzikinę programą. Renginio dalyvių laukė ir jubiliejinis tortas, prie vaišių stalo dalintasi prisiminimais ir įsimintiniausiomis akimirkomis.

Tatjana Biliūnienė

ŠIAULIAI

Suaugusiųjų edukacijos. Biblioteka jau seniai yra tapusi turiningo laisvalaikio meka vaikams, vis dėlto suaugusieji biblioteką neretai dar sieja vien su knygomis. Tad, siekdama sudominti šiauliečius naujomis ir įtraukiomis veiklomis, Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka įgyvendina projektus ir suaugusiesiems vis pasiūlo įdomių edukacinių veiklų. Kūrybiškumą, tvarią gyvenimą ir bendruomeniškumą akcentavo projekto „Meno pertraukos“ veiklos, jų dalyviai šią vasarą ne tik išgirdo apie naujas meno ir terapijos formas, bet ir praktiškai jas išbandė: gamino vitražus, išmėgino kaligrafijos, skrebinimo technikas, tapybą

Itin populiaru buvo juoko jogos edukacija. Ieva Slonskytė

ant vandens, gamino indus iš kavos tirščių ir kt. Įgyvendinant projektą „Sveikatos akademija bibliotekoje“, pagrindinis dėmesys buvo skirtas šiaurietiškiems ir emocinėms sveikatos dermei. Didžiausius susidomėjimo sulaukė juoko jogos, savimasažo, šiaurietiško ėjimo užsiėmimai ir geštalo psichoterapijos principų pristatymas. Visos šios veiklos keičia visuomenės suvokimą apie biblioteką, tik kaip knygų išdavimo vietą. O mums džiugu, kad šiaurietiški linkę domėtis naujomis temomis, plėsti akiratį ir tiesiog smagiai pasijuokti bendraminčių būryje. Projektą „Meno pertraukos: kūrybinių edukacijų ciklas suaugusiesiems“ finansuoja Lietuvos kultūros taryba ir Šiaulių miesto savivaldybė, projektą „Sveikatos akademija bibliotekoje“ – Šiaulių miesto savivaldybė.

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos informacija

TRAKAI

Knygomatas, kaip meno kūrinys. Trakų rajono savivaldybės viešoji biblioteka stengiasi didinti paslaugų prieinamumą ir plečia savo knygomatų tinklą – nuo šiol knygas atsiimti bet kuriuo paros metu galima net trijose rajono vietose. Pernai metų pabaigoje pradėjo veikti pirmasis knygomatas Trakuose, įrengtas šalia viešosios bibliotekos (Vytauto g. 69). Be to, skaitytojai jau ne vienus metus naudojami knygų grąžinimo dėžė, kuri įrengta prie ėjimo

Knygomato veikimo principas panašus į paštomatą. © Bibliotekos archyvas

į biblioteką.

Dabar nauja paslauga jau gali naudotis ir Lentvario gyventojai – knygomatas įrengtas prie parduotuvės „Iki“ (Geležinkelio g. 38), ši naujovė atkeliavo ir į Rūdiškes, knygomatas laukia prekybos centro „Norfa“ aikštelėje (Paluknės g. 1). Taip pat šiuose abiejuose knygomatuose skaitytojai gali ne tik jiems patogiu metu pasiimti leidinius, bet ir perskaitę juos grąžinti – knygų grąžinimo dėžės integruotos į įrenginių vidų. Knygomato veikimo principas yra panašus į paštomatą. Skaitytojas leidinius atsiimti gali tik sulaukęs SMS žinutės su nurodytu knygomato durelių kodu ir leidinių saugojimo terminu.

Išskirtinį šių įrenginių dizainą sukūrė menininkas Ugninis Povilas. Džiugu, kad jis sutiko bendradarbiauti su Trakų viešąja biblioteka ir savo talentu džiuginti rajono skaitytojus. Tad knygomatai kartu pagyvina miesto aplinką, turi juos identifikuojantį ženklą – gulbę, simbolizuojančią ežeringą mūsų kraštą.

Jolanta Zakarevičiūtė

AKCIJOS „VASARA SU KNYGA“ REZULTATAI

Rugsėjo pradžioje paaikškėjo Lietuvos apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos ir Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos kasmet rengiamos skaitymo skatinimo akcijos „Vasara su knyga“ (birželio 1 d. – rugpjūčio 31 d.) rezultatai.

Devintą kartą vykusią akciją, kurią galima pavadinti smagiąja skaitymo olimpiada, šiemet įtraukė per 28 000 skaitymo iššūkį pasiryžusių priimti dalyvių. Iš užsiregistravusių iššūkį įveikė daugiau kaip 21 000 skaitytojų. Per šią vasarą buvo perskaitytos 129 866 knygos. Kasmet vis siekiamas rekordas kol kas lieka pernykštės vasaros nuopelnu (pernai vasarą perskaitytos 146 164 knygos, dalyvavo 30 983 žmonės, iššūkį įveikė 23 502 skaitytojai).

Iššūkio esmė – per vasarą perskaityti 5 knygas pagal paskelbtas užduotis. Iš jų populiariausia šiemet tapo „Perskaityk populiarią knygą, kurią skaitė visi, išskyrus tave“ (skaitytojų pasiūlyta užduotis, perskaityta 29 281 knyga).

Toliau užduotys pagal populiarią išsiriškia taip: „Perskaityk istorinę knygą“ (25 968 knygos), „Perskaityk knygą apie svajonių šalį“ (25 857 knygos), „Perskaityk knygą apie atradimus“ (24 934 knygos) ir „Perskaityk knygą apie sportą“ (23 826 knygos).

Knygas aktyviai rekomendavo ir bibliotekininkai, IBBY Lietuvos skyrius, kiti akcijos draugai.

Visi vasaros knygų iššūkį įveikę skaitytojai savo bibliotekose bus apdovanoti diplomais ir atminimo dovanėlėmis. Be to, jau įvyko ir loterija, kurios laimėtojų laukia nuostabios dovanos. Žinia apie laimėjimus paskelbta akcijos interneto svetainėje bei socialiniuose tinkluose, laimingiesiems apie tai pranešta asmeniškai.

Iš viso skaitymo skatinimo akcijoje šiemet dalyvavo 1361 biblioteka. Aktyviausiųjų, kuriose perskaityta daugiausia knygų, trejetukas – tai Tauragės rajono savivaldybės Birutės Baltrušaitytės viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyrius (2609 knygos), Šakių rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Lukšių padalinys (2438 knygos) ir šios bibliotekos Gelgaudiškio padalinys (1397 knygos).

Akcija baigėsi, tačiau atsisveikinimas su vasara jokia būdu nereiškia atsisveikinimo su knyga! Jau rugsėį prasidėjo Lietuvos apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos ir Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos projekto „Metai su knyga“ renginiai visoje Lietuvoje – susitikimai su skaitymo ambasadoriais, visus metus kuriamas Lietuvos skaitytojų rekomenduojamų knygų sąrašas, įrašomos ir skelbiamos tinklalaidės – pokalbiai apie skaitymą su žymiais žmonėmis.

Skaitymo skatinimo akcijos „Vasara su knyga“ rengėjų informacija

VARĖNA

Knygos apie Marcinkonis. Rugsėjo 4 d. Varėnos viešiojoje bibliotekoje pristatytos kraštiečio Vytauto Paulaičio knygos „Vai toli girdėc...“ (2023) ir „Marcinkonių knyga“ (2024). Kartu su autoriumi atvyko etnologas prof. dr. Libertas Klimka, istorikas, literatas Bronius Kašelionis, kraštotyrininkas Venantas Mačiekus, žurnalistas Juozas Šorys, bibliografe Nijolė Sisaitė.

Knygoje „Vai toli girdėc...“ autorius apžvelgia Marcinkonių kaimo raidą nuo XX a. vidurio iki mūsų dienų. Dėmesio centre – istorinės permainos ir vietinių žmonių likimai, sunkus gyvenimas pokario metais, tremtys ir kt. Prisimenami krašto šviesuoliai, bendruomenės išsaugotos tradicinės gyvenamosios ypatumai: darbai ir šventės, papročiai, santykiai su kaimynais ir t. t.

Leidinyje „Marcinkonių knyga“ – 1860 nuotraukų, 2533 vardai, 23 trumpos biografijos. Knygos pratarmėje rašoma: „Sustabdyta akimirka yra tiksli ir teisinga. Žvilgsnių giedrumas, veidų nuoširdumas, rūbų margumas pradžiugins širdį. Kas ilgėsis savo vaikystės, mokyklos suolo, jaunystės draugų, taipgi tėvų ir senelių šviesių veidų, čia ras sielos atgaivą.“

V. Paulaitis pristatė „Marcinkonių knygos“ rengimo procesą, pasakojo, kas sudėta į šį solidų 600 puslapių leidinį. Autorius dėkojo visiems, pasidalinusiems nuotraukomis ir padėjusiems

V. Paulaitis savo knygų pristatymo renginyje. © Bibliotekos archyvas

surasti išsklidusius marcinkoniškius ar jų palikuonis. Taip pat visiems patarė „klausinėti ir užrašyti, kad paskui netektų gailėtis, kodėl nepaklausiau mamos“.

Etnologas L. Klimka kalbėdamas apie „Marcinkonių knygą“ tvirtino: „Savo kaimui padovanoti tokį leidinį yra žygdarbis.“ Perskaitęs šią knygą jis pasijuto turtingesnis, daug daugiau sužinojo apie Dzūkiją. Jam pritarė kraštotyrininkas V. Mačiekus, pabrėždamas, kad tai, ką daro Vytautas, yra šventas darbas. Žurnalistas J. Šorys teigė, kad „lietuviybė prasideda nuo tarmės“, ir apgailėstavo, kad renginyje nesigirdi dzūkiosko šnektos. Susirinkusiesiems muzikinius kūrinius dovanojo Vytauto bendražygis, spaudos darbuotojas B. Kašelionis.

Laimutė Cibulskienė